

Den 3. maj 2023
FVM 277

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS ERUOPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførselsforordning om yderligere ekstraordinær støtte til sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Ungarn, Polen, Rumænien og Slovakiet (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om yderligere ekstraordinær støtte på 100 mio. euro (ca. 744 mio. kr.) til korn- og oliefrøsektorerne i udvalgte medlemsstater (komitesag). EU's alternative fragtruter har været med til at sikre fortsat eksport fra Ukraine, men den store mængde landbrugsprodukter har ifølge Kommissionen været med til at skabe usikkerhed på markedet i visse medlemsstater med tæt beliggenhed til Ukraine, særligt Bulgarien, Ungarn, Polen, Rumænien og Slovakiet. Kommissionen foreslår derfor, at der med hjemmel i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) anvendes midler fra landbrugsreserven til ekstraordinær midlertidig støtte til landbrugere i regioner i disse medlemsstater. Den ekstraordinære støtte skal ifølge forslaget anvendes til at kompensere de landbrugere, der lider økonomiske tab som følge af usikkerhed på de omtalte medlemsstaters markeder. Medlemsstaterne gives mulighed for op til 200 pct. national medfinansiering. Tildelingen skal ske på baggrund af objektive kriterier og må ikke medføre konkurrenceforvridning eller overkompensation. Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 12. maj 2023. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførselsforordning om ekstraordinær støtte til sektorer for korn og oliefrø i Bulgarien, Ungarn, Polen, Rumænien og Slovakiet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, særligt artikel 221, stk. 1.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret

forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter den 12. maj 2023.

Formål og indhold

Forslaget om ekstraordinær støtte på 100 mio. euro (ca. 744 mio. kr.) til korn- og oliefrøsektorerne i udvalgte medlemsstater fremsættes på grund af den russiske invasion af Ukraine og den efterfølgende anvendelse af alternative fragtruter mellem Ukraine og EU. Her vurderes store mængder af importerede landbrugsprodukter at forstyrre markedet via pres på priser, lagerkapacitet og logistik i medlemsstater, som grænser op til Ukraine og i områder tæt ved vigtige transportknudepunkter. Dette medfører ifølge Kommissionen, at prisen på korn lokalt er faldet med konsekvenser for erhvervets rentabilitet i de berørte områder.

Som følge af den øgede import indførte Polen den 15. april 2023 et midlertidigt, nationalt forbud mod import af korn og en række andre landbrugsvarer fra Ukraine gældende frem til den 30. juni 2023. Ungarn, Slovakiet og Bulgarien meddelte efterfølgende, at de også indførte lignende importforbud. Dermed blev de alternative fragtruters virke reelt afbrudt. Den 28. april 2023 meddelte Kommissionen, at der var opnået enighed med de pågældende medlemsstater om at ophæve de nationale importforbud, idet Kommissionen ville iværksætte tiltag for at begrænse konsekvenserne af de alternative fragtruter, herunder fremsætte forslaget om yderligere ekstraordinær støtte til landbrugerne i de berørte medlemsstater.

Forslaget fremsættes med hjemmel i artikel 221 i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) om foranstaltninger til løsning af specifikke problemer, der vil kunne forårsage en hurtig forværring af produktions- og markedsforhold. Dette med henblik på at minimere de negative konsekvenser af de alternative fragtruter mellem Ukraine og EU for landbrugserhvervet i påvirkede medlemsstater for så vidt angår afgrøderne hvede, rug, byg, majs raps og solsikke i regionen, som ellers ville risikere at se kraftig nedgang.

Kommissionen har fremsat forslag om at stille et beløb på 100 mio. euro fra den såkaldte landbrugsreserve til rådighed. Landbrugsreserven udgør 450 mio. euro årligt (jf. artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/2116). Kommissionen foreslår, at støtten fordeles med 9,77 mio. euro til Bulgarien, 15,93 mio. euro til Ungarn, 39,33 mio. euro til Polen, 29,73 mio. euro til Rumænien og 5,24 mio. euro til Slovakiet. Hertil kommer muligheden for national medfinansiering på op til 200 pct. af støttebeløbet. Det afsatte beløb til de enkelte medlemsstater afspejler deres tildelinger under direkte betalinger i den fælles landbrugspolitik. Forslaget følger i forlængelse af ekstraordinær støtte på 56,3 mio. euro fra landbrugsreserven besluttet den 30. marts 2023 til Bulgarien (16,75 mio. euro), Polen (29,5 mio. euro) og Rumænien (10,05 mio. euro). Den tidligere besluttede støtte kan nationalt suppleres med medfinansiering op til 100 pct. af støttebeløbet.

Medlemsstaterne skal anvende midlerne til at kompensere de landbrugere, der lider økonomiske tab som følge af stigende import fra Ukraine. Det skal være på baggrund af objektive og ikke-diskriminerende kriterier, som tager landbrugernes økonomiske tab i betragtning. Det må ikke medføre konkurrenceforvridning eller overkompensation.

Medlemsstaterne skal senest den 30. juni 2023 have meddelt Kommissionen, hvordan de forventer at udvælge modtagere, udbetale midler og kontrollere målopfyldelsen. Udbetaling af støtten skal være afsluttet senest den 30. september 2023.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser ud over indvirkningen på EU's budget. Der er EU-budgetvirkning, idet forslaget medfører en udgift på EU's budget på 100 mio. euro. Danmarks finansieringsandel af EU-budgettet er ca. 2,3 pct., svarende til ca. 17,1 mio. kr. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det bemærkes dog, at en fuld anvendelse af den afsatte reserve kan medføre behov for at reducere den direkte indkomststøtte til landbrugere for at opfylde reserven. Der er for nuværende brugt 83,5 mio. euro af landbrugsreserven i 2023, hvilket med vedtagelse af omhandlede forslag øges til 183,5 mio. euro svarende til 40,8 pct. af landbrugsreserven.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer har generelt stor forståelse for den svære situation, som landmændene i de pågældende medlemsstater står i efter den russiske invasion af Ukraine. Men Landbrug & Fødevarer mener, at man skal være varsom med at anvende midlerne i landbrugsreserven. Dette skyldes, at det i sidste ende kan være alle europæiske landmænd, herunder også danske landmænd, der skal betale for anvendelsen af reserven. Det kan ske, hvis den ikke kan refinansieres via andre ledige midler fra EU's landbrugsbudget. Derudover risikerer anvendelse af landbrugsreserven i nogle medlemsstater, og ikke i andre, at skabe konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Det er derfor afgørende, at kompensationen til landmændene i de medlemsstater, der er omfattet af forslaget, er baseret på reelle og dokumenterede tab.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. april 2023 orienterede Kommissionen om det forventede komiteforslag. En lang række medlemsstater understregede behovet for fælles EU-løsninger frem for ensidige tiltag. Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt forbeholden overfor at anvende landbrugsreserven. Regeringen har dog forståelse for den ekstraordinære situation i visse medlemsstater grundet de ændrede handelsmønstre på grund af krigen i Ukraine. Samtidig finder regeringen det vigtigt, at der findes fælles EU-løsninger, som

understøtter opretholdelsen af alternative fragtruter for eksport fra Ukraine, herunder videre eksport til verdensmarkedet. Regeringen lægger vægt på, at muligheden for national medfinansiering begrænses mest muligt. Regeringen lægger endvidere vægt på, at en anvendelse af landbrugsreserven baseres på objektive kriterier, der viser, at der er særlige udfordringer og tab i bestemte sektorer og/eller medlemsstater. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.